

WOORDENBOEK VAN DE VLAAMSE DIALEKTEN

RIJKSUNIVERSITEIT GENT
Seminarie voor Vlaamse Dialektologie
Blandijnberg 2
9000 Gent
(tel : 091/25.75.71 toestel 4104,4516)

Vragenlijst 49

juni 1989

DE HERDER

Dialekt van : (stad, dorp,
gehucht, wijk), (gemeente) (prov)

GESPROKEN DOOR :

Naam :

Geboorteplaats :

Geboortejaar :

(Vroeger) beroep :

Waar beroep geleerd :

.

Geboorteplaats vader :

Geboorteplaats moeder :

Volledig adres en telefoonnummer

.

.

OPGETEKEND DOOR :

Naam :

Geboorteplaats :

Geboortejaar :

Beroep :

Volledig adres en telefoonnummer

.

.

Beste medewerker,

In deze vragenlijst worden enkel DIALEKTWOORDEN opgevraagd die betrekking hebben op het hoeden van schapen. Vragenlijsten 47 en 48 gaan over de schapen zelf, gelieve ook die lijsten in te vullen.

Deze vragenlijst moet dienen voor een dialektwoordenboek.

Wil u er dus zorg voor dragen dat u steeds woorden geeft die in uw dialekt gebruikelijk waren of zijn. Tracht de dialektuitspraak zo goed mogelijk weer te geven. Maak u echter geen zorgen als dat soms moeilijk blijkt te zijn. Elke aanduiding, hoe onvolmaakt ook, is welkom.

De vragenlijst is opgesteld voor heel Oost-, West-, Frans- en Zeeuws-Vlaanderen; raak dus niet ontmoedigd als u op bepaalde vragen niet kan antwoorden. Sommige woorden kunnen in uw streek reeds lang verdwenen zijn; misschien was de zaak zelfs onbekend.

U zou ons ook zeer helpen indien u ons zou wijzen op voorwerpen, handelingen of gewoonten die wij over het hoofd hebben gezien. Opmerkingen kan u altijd op een apart blad bijvoegen.

Mogen wij u vragen de lijst in te vullen voor slechts één plaats en niet voor een hele streek? Geef dan de dorpsnaam op van vóór de gemeentefusies. U vult dus bijvoorbeeld in voor Zeveneken, gemeente Lochristi of voor Kemmel, gemeente Heuvelland.

Dank bij voorbaat.

2.

Hoe noemt u in uw dialect :

1. het bijeenhouden van en passen op schapen terwijl ze grazen ? De schapen.....
2. een persoon die schapen hoedt als beroep ?
3. een vrouw die schapen hoedt ?
4. een herder die uitsluitend de schapen van iemand anders hoedt ?
5. Kent u spottamen voor de herder ? Zo ja, welke ?
6. Hoe noemt u in uw dialect een hond die de schapen bewaakt en de herder helpt ?
7. een voorwerp waarop gefloten wordt om de hond te roepen ?
8. een mannetjeshond ?
9. een wijfjeshond ?
10. een hond die de kudde goed bewaakt ?
11. een hond die de kudde niet goed bewaakt ?
12. happen naar de schapen ? (gezegd van de hond).
13. een hond die te brutaal is tegen de schapen ?
14. rond de kudde lopen (gezegd van de hond)?
- Hoe beveelt u de hond
15. om de schapen vooruit te jagen ?
16. om voor de schapen uit te lopen en ervoor te zorgen dat ze niet te snel lopen ?
17. om de schapen hard aan te pakken als ze weerspannig zijn ?
18. om de schapen te beletten over een bepaalde lijn te komen (bv. een weg, een beek).
19. om de schapen aan de kant van de weg te brengen ?
20. om te blijven liggen ?
21. om een verdwaald schaap weer bij de kudde te brengen ?
22. om de schapen bijeen te drijven ?

Hoe noemt u in uw dialect :

23. het terrein waar de herder zijn schapen mag laten grazen dat in wederzijds overleg is vastgelegd. De afbakening ervan wordt door elke herder gerespecteerd.

Hoe noemt u in uw dialect :

24. de schapen naar de plaats leiden waar ze kunnen grazen ?

25. de schapen van de ene graasplaats naar de andere leiden ?

Hoe noemt u in uw dialect :

26. de omheinde plaats waar de schapen grazen ?

27. een graasplaats die door sloten begrensd is ?

28. een graasplaats die niet omheind is en waar de schapen gehoed moeten worden ?

29. een woest stuk grond waarop de herder de schapen laat grazen ?

30. de omheinde ruimte waarin de schapen worden gedreven om ze te verzorgen ? (ill. 30)

31. schapen in die ruimte jagen om ze te vangen ?

32. een houten afsluiting rond een weide ?

33. de draad met vierkante (of rechthoekige) mazen rond een wei waarop schapen grazen (zie ill.33)

34. de stok met een bundeltje gras of hooi die door de boeren op een terrein werd geplaatst als teken dat de herder daar niet mocht komen (zie ill.34)

35. het gebouwtje (soms is het verplaatsbaar) waarin een herder kan schuilen of rusten wanneer hij de schapen hoedt ?

36. de stok met een dwarsstuk, een lepelvormig schopje en een haak, die door de herder meegedragen wordt wanneer hij zijn schapen hoedt ? (zie ill. 36)

37. het kleine metalen blad onder aan de herdersstaf, waarmee de herder aarde gooit naar een schaap dat te ver van de kudde afdwaalt. (zie ill. 36)

38. het gebogen ijzer onder aan de herdersstaf, waarmee de herder een schaap naar zich toe kan trekken ? (zie ill. 36)

4.

39. het dwarsstuk boven aan de herdersstaf ?
(zie ill. 36)	
40. de stok die bovenaan een brede haak vormt
en die gebruikt wordt om schapen bij de
poten te pakken (zie ill. 40)	
41. de stok met bovenaan een smalle haak,
die dient om schapen bij de poten te
pakken ? (zie ill. 41). De herder trekt
er ook distels mee uit de grond.	
42. Hoe zegt u in uw dialect :
aarde gooien naar een schaap om het
weer in de kudde te brengen ?	
43. Hoe noemt u de volgende rusthouding van
de herder ? (ill. 43)	
44. Hoe noemt u de volgende rusthouding van
de herder (ill. 44)	
45. Hoe noemt u de volgende rusthouding van
de herder (ill. 45)	
46. Hoe noemt u de volgende rusthouding van
de herder (ill. 46)	
47. de tas die de herder bij zich heeft en
waarin o.a. zijn voedsel zit ?	
48. de zak waarin de herder een lam steekt
dat op het veld geboren wordt ?	
49. het kledingstuk dat de herder over de
bovenkleding draagt om zich tegen de
regen en de kou te beschermen ?	
50. de laarzen van de herder ?	
51. de bel die sommige schapen dragen ?	
52. de stier van de herder die als dek-
stier gebruikt wordt door de boeren
op wier land de herder z'n schapen
mocht laten grazen ?	
Welke woorden of uitroepen gebruikt U om :	
53. een schaap te lokken ?	
54. een lam te lokken ?	
55. een hamel te lokken ?	
Welke woorden kent u als vleiwoord voor :	
56. een schaap ?	
57. een lam ?	

58. Kent u spotwoorden voor een schaap ?
Zo ja, welke ?

59. Sommige schapen hebben eigennamen. Welke eigennamen gebruikte U
voor die schapen ?

Wil u hieronder aanduiden of u vragenlijst 47 en 48 over het schaap
ook wenst in te vullen

- ☐ wil WVD 47 invullen
- ☐ wil WVD 48 invullen

Als wij nog zaken over het hoofd hebben gezien, wilt u ze hieronder
vermelden. Dank u

